

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM OBRONY WYBRZEŻA stowarzyszenia „Przyjaciele Helu” ZA ROK 2014

Był to dziewiąty rok działalności muzeum. Muzeum gospodaruje obecnie na 6 obiektach byłej baterii niemieckiej Schleswig-Holstein oraz na stanowisku nr 4 przedwojennej polskiej baterii im. Heliodora Laskowskiego.

Organizacyjnie MUZEUM OBRONY WYBRZEŻA jest podzielone na:

1. MOW - muzeum militarne (na obiekcie B2, skansenie i wieży kierowania ogniem),
2. Muzeum Przyrodniczo – Etnograficznego (na obiekcie B1) - w trakcie organizacji
3. Muzeum Kolei Helskich (na obiekcie magazynów amunicyjnych)
4. Stanowisko nr 4 baterii im. Heliodora Laskowskiego
5. Kolejkę wąskotorową – wożącą turystów po terenie wewnętrznym (MOW - Muzeum Kolei Helskich)

Frekwencja przedstawiała się następująco:

Skansen MOW.....	70.615 biletów
Stanowisko B2.....	52.807 biletów
Wieża kierowania ogniem.....	13.138 biletów
Stanowisko Laskowskiego – cypel.....	21.448 biletów
Muzeum Kolei Helskich.....	12.420 biletów

Razem: sprzedano ponad 170 tys. biletów.

Obiekty muzealne zwiedzano także nieodpłatnie i szacujemy, że skorzystało z tego ok. 3 tys. osób. (nie prowadzono statystyk tego typu wejść).

- W dalszym ciągu głównym źródłem finansowania Muzeum są wpływy za bilety wstępu i rozprowadzanie wydawnictw MOW.
- MOW otrzymało dotacje w łącznej wysokości 23.000 zł - dofinansowanie na organizację Nocy Muzeów i wystawy poświęconej Batalionowi KOP Hel.
- Opracowano i opublikowano w internecie wydawnictwo „Wiadomości Muzealne” numery od 5 do 14 .

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MOW – MUZEUM MILITARNE

- 17 maja odbyła się coroczna impreza – „Noc Muzeów” – bezpłatne zwiedzanie muzeum, prelekcja historyczna , oraz historyczna inscenizacja multimedialna "Obrona przeciwlotnicza dworca kolejowego". Zorganizowano również przejazdy kolejką z inscenizacją zbrojnego napadu. W czasie Nocy Muzeów wystąpiły ponadto zespoły „Jantarek” i Sarkazm”. Noc Muzeów cieszyła się około 700 osobową frekwencją.
- Dzień dziecka. Wstęp wolny dla dzieci i młodzieży, przewidziano także zniżki na inne atrakcje MOW.

- 21 czerwca delegacja z naszego Muzeum uczestniczyła w odsłonięciu tablicy pamiątkowej w Straszynie, poświęconej pamięci komandora pilota Kazimierza Kraszewskiego, jednej z ofiar tzw. „procesu komandorów”.
- 27 czerwca w naszym muzeum odbyło się uroczyste otwarcie nowej, utworzonej przez MOW wystawy - IV batalion Korpusu Ochrony Pogranicza – „Hel”
- W ramach IV Seminarium Muzealnictwa Wojskowego w Kołobrzegu, MOW przedstawiło referat Władysława Szarskiego - „IV Batalion 7 pp Korpusu Ochrony Pogranicza – „HEL”
- W sierpniu w ramach corocznego widowiska D-Day wokół stanowiska B-3 Caesar odbyła się wspaniała inscenizacja walk, gromadząc tłumy widzów.
- 22 września przedstawiciel MOW wziął udział w seminarium i odsłonięciu w Kruszwicy tablicy poświęconej komandorowi Zbigniewowi Przybyszewskiemu - w 107. rocznicę urodzin Przybyszewskiego.
- We wrześniu młodzież klas pierwszych VI Liceum im. Obrońców Helu w Gdańsku złożyła uroczyste ślubowanie pod pomnikiem Obrońców Helu, a następnie uczniowie odwiedzili Muzeum Obrony Wybrzeża stowarzyszenia "Przyjaciele Helu", gdzie zapoznali się na miejscu z historią obrony Helu, a po zwiedzaniu posilili się wojskową grochówką.
- W dniach 17-18 października na terenie naszego Muzeum miał miejsce biwak Morskiego Hufca Puck im. Obrońców Helu” zorganizowany pod hasłem „śladami historii Helu”.
- Udostępniano obiekty MOW dla potrzeb szkoleń grup Rekonstruktorów Historii.
- W ramach działalności wydawniczej, w serii „Zeszyty Helskie” wydano dwa nowe tytuły:
 - Zeszyt nr 19 – IV Batalion 7 pp Korpusu Ochrony Pogranicza – „HEL” - Władysław Szarski
 - Zeszyt nr 20 – Kmdr por Zbigniew Przybyszewski - Krzysztof Zajączkowski oraz wznowiono zeszyty, których nakład został wyczerpany.
- Wykonano prace konserwacyjne przy ponad 100 obiektach (eksponatach muzealnych)
- Zabezpieczano cyfrowe obiekty militarne przed dewastacją i rozkradaniem.
- W drodze zakupów i darowizn pozyskiwano eksponaty militarne i etnograficzne dla MOW. Wśród wielu eksponatów, które wzbogaciły nasze zbiory warto szczególnie wymienić: podwójnie sprzężoną automatyczną uniwersalną armatę morską kalibru 30 mm - AK-230, wraz ze specjalnym, nietypowym podwoziem kołowym - zakupiono w Stoczni MW.
- Współpracowano z organizacją „Strzelców”, udostępniając namiot i obiekty MOW do przeprowadzanych ćwiczeń.
- Naprawiono znaczną część ogrodzenia MOW.
- Uczestniczono czynnie w uroczystościach patriotycznych na terenie miasta Helu (Obchody: zakończenia II wojny światowej, święto wojska polskiego, rocznice wybuchu II wojny i zakończenia obrony Helu, święta Odzyskania Niepodległości)
- Przy naszym Muzeum powstała Grupa Rekonstrukcji Historycznej pod nazwą: „Dywizjon Artylerii Nadbrzeżnej” (DAN) – zatwierdzona formalnie uchwałą Zarządu MOW z dnia 17 września 2014 r.

Członkowie DAN przy wsparciu MOW brali udział w następujących imprezach:

- 12 kwietnia - Fortyfikacyjne powitanie wiosny w Helu
- 17 maja - coroczna "Noc Muzeów" w MOW - Inszenizacja "Obrona przeciwlotnicza dworca kolejowego"
- 12 lipca -Festiwal Historyczny Lotniczy Puck - „Polski wrzesień w Pucku 1939” – rekonstrukcja historyczna
- 31 sierpnia - dzień inauguracyjny Muzeum MDLOT w Pucku
- 11 listopada - udział w obchody Święta Niepodległości w Helu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM PRZYRODNICZO - ETNOGRAFICZNEGO

Działalność Muzeum Przyrodniczo – Etnograficznego koncentrowała się w 2014 r. na przygotowaniu obiektu i jego otoczenia do **pierwszego** udostępnienia tych obiektów zwiedzającym, planowanego na wiosnę 2015 roku. Obiekt był całkowicie zawilgocony zagrzybiony i w dużej części zdewastowany po przejęciu go od Agencji Mienia Wojskowego.

- Zerwanie boazerii ze ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach obiektu B1.
- Uruchomienie studni głębinowej oraz remont sieci wodno-kanalizacyjnej.
- Wykonanie zabezpieczeń na drzwi i okna (kraty) oraz zamontowanie systemu alarmowego.
- Usunięcie zdewastowanych instalacji łączności ze wszystkich pomieszczeń obiektu.
- Wymiana wszystkich okien w obiekcie.
- Uszczelnienie dylatacji sufitowej nad częścią koszarową. Likwidacja przecieków na stropie w części magazynowej.
- Wymiana instalacji elektrycznej i oświetleniowej w części koszarowej.
- Odkopanie betonowych rynien odwadniających strop obiektu.
- Naprawienie ogrodzenia ochronnego przeciw zwierzętom wzdłuż ogrodzenia.
- Naprawa uszkodzonych fragmentów fundamentów.
- Wyremontowanie i adaptacja siedmiu pomieszczeń w części koszarowej na sale wystawowe.
- Przygotowanie i wyposażenie magazynów eksponatów przyrodniczych i etnograficznych.
- Odslonięcie fundamentów od strony południowej. Zniwelowanie terenu. Usunięcie starych krzewów i samosiejek.
- Wybudowanie betonowych donic wokół filarów.
- Obsadzenie krzewami oraz roślinami (ponad sto odmian) klombów, donic i stanowisk ziemnych przy drodze centralnej.
- Wybudowanie traktu ścieżek edukacyjnych wokół obiektu.
- Odkopanie i konserwacja zabytkowego kozła oporowego na końcu bocznic kolejowej obiektu B1.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM KOLEI HELSKICH

Styczeń.

- pozyskanie, remont i montaż stojaka do płóz hamulcowych.

Luty

- pozyskanie elementów semafora kształtowego oraz ławek peronowych
- przygotowanie terenu pod wystawę dotyczącą rozstawów torowisk istniejących w Polsce.
- pozyskanie dwóch osi o rozstawach 500 mm i 600 mm będących elementami wystawy o rozstawach torowisk w Polsce.

Marzec

- pozyskanie kwietników betonowych będących w przyszłości elementem wystroju peronu wąskotorowego.
- prace porządkowe oraz wykończeniowe peronu wąskotorowego w postaci budowy ogródka skalnego oraz ustawiania klombów kwiatowych.
- pozyskanie elementów zestawów kołowych oraz ostoi ze złomowanych wagonów wczasowych w Helu.
- pozyskanie i przewiezienie na teren muzeum kozła oporowego znajdującego się na terenie portu rybackiego w Helu.

Kwiecień

- prace porządkowe przy obiekcie podczas akcji „Fortyfikacyjne przywitanie wiosny”.

- prace budowlane przy montażu kozła oporowego na torze wystawowym o prześwicie 1435mm.

Czerwiec

- pozyskanie i remont dwóch zegarów peronowych.
- pozyskanie i montaż hydrantu przeciwpożarowego znajdującego się na terenie byłej parowozowni dwustanowiskowej w Helu.
- pozyskanie, przetransportowanie i montaż czołownicy lokomotywy Sm 42 pozyskanej od Kolei Lotos.
- pozyskanie, renowacja oraz przygotowanie wystawy z zebranych dekli maźnicowych przedstawiających gamę producentów taboru kolejowego w okresie dwudziestolecia międzywojennego.
- przygotowanie wystawy oznaczeń kolejowych.

Lipiec

- Montaż zegarów peronowych oraz wykonanie sieci zasilającej tych zegarów.
- pozyskanie i ustawienie budki telefonicznej będąca w przyszłości elementem wystroju peronu wąskotorowego.
- pozyskanie, remont oraz montaż pragotronu (wyświetlacza informacyjnego) peronowego.
- pozyskanie, remont oraz montaż tablicy informacyjnej z nazwą stacji.

Sierpień

- remont i ustawienie dwóch wagoników wąskotorowych na przygotowanym cokole wystawienniczym.
- Rozpoczęcie prac przy budowie peronu przy torze wystawienniczym o prześwicie 1435mm.
- Przygotowanie i montaż wystawy plenerowej z elementami ostoii kolejowych i zestawów kołowych.

Wrzesień

- budowa dwóch torów wystawowych o prześwicie 600 mm oraz ustawienie na nich wagonów wąskotorowych.
- budowa toru wystawowego dla wystawę plenerowej rozstawów kolejowych w Polsce.

Październik

- Pozyskanie od spółki SKM eksponatów w postaci : sprężarki, osi napędowej oraz pantografu.
- pozyskanie od spółki LHS oraz przywiezienie jej na teren muzeum osi tocznej o rozstawie 1520mm.

Grudzień

- Zaprojektowanie, wykonanie oraz uhonorowanie pamiątkowymi plakietkami osób wspomagających powstawanie Muzeum Kolei Helskich.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOLEJKI WĄSKOTOROWEJ.

W roku 2014 kolejka wąskotorowa funkcjonowała na dwóch odcinkach torowiska, tj od stanowiska B2 Bruno do stanowiska B3 Cezar, oraz od stanowiska B3 Cezar do magazynów amunicyjnych, w których mieści się Muzeum Kolei Helskich. W bliższej perspektywie nie przewiduje się uruchamiania kolejnych odcinków kolejki, w dalszej perspektywie planowane jest dokonanie połączenia obu eksploatowanych odcinków, poprzez wybudowanie objazdu stanowiska (działobitni) B3.

Kolejka użytkuje 2 lokomotywki wls-40, cztery wagony „letniaki” oraz dwa wagoniki –platformy. W bliższej perspektywie nie przewiduje się zwiększenia ilość eksploatowanego taboru.

W roku 2014 wykonano następujące prace remontowe:

- w obu lokomotywkach wyremontowano instalację elektryczną,
- zakupiono 2 rozruszniki, w tym jeden nowy, oraz jeden regenerowany.
- wymieniono komplet tarcz sprzęgła w lokomotywce nr 1
- zakupiono 1 akumulator w miejsce uszkodzonego 2-letniego egzemplarza.

Dyrektor
Muzeum Obrony Wybrzeża w Helu

Ryszard Kretkiewicz